

THE COORDINATION OF THE PROCEDURE OF CROSS-BORDER INSOLVENCY OF THE GROUPS OF COMPANIES IN THE CONDITIONS OF GLOBALIZATION

Viorel Găină, Prof., PhD, Alexandru-Mihnea Găină, Assist. Prof., PhD, Andra Maria Găină, Assist. Prof., PhD, University of Craiova

Abstract: Globalization is the promoter of some remarkable successes, consisting in the development of the countries' economies, in the global access to cultural values, in the labor mobility and in the increase of the living standards of people from many geographic areas.

Globalization still played an important role in the event of some failures such as undermining the democratic processes in many countries, the exposure of the developing countries to certain economic and social risks and even increased the appearance of the financial economic crisis amid which the corporations evolving in activities engaged in many countries can reach the cross-border insolvency.

The groups of companies, as structures interconnected by control and (or) the holding of qualifying holdings, are subject, in the case of cross-border insolvency, to a treatment for specific legal cross-border insolvency.

When a foreign insolvency procedure and a romanian insolvency procedure refers to companies that are part of a group, then the romanian court and the romanian representative and foreign court and the foreign representative must cooperate.

The cooperation between them is done through: exchange of information; analyzing the possibility of reorganization of the group; conclusion of a cross-border insolvency; and so on.

Key words: *globalization; economic-financial crisis; group of companies; cross-border insolvency agreement.*

I. GLOBALIZAREA - EȘEC SAU SUCCES AL ISTORIEI?

1. Balanța globalizării

Globalizarea ca proces istoric nu este un fenomen social cu totul nou, dar niciunul primordial modern.

Este ea un succes sau un eșec al istoriei? Balanța globalizării este pozitivă sau negativă și în raport de rezultat poate fi dat un răspuns?

Harta secolului XXI ne arată că lumea este una, chiar dacă au existat și mai există tendințe de împărțire a acesteia după anumite criterii economice sau politice în lumea întâi (capitalismul avansat), lumea a doua (economii socialiste) și lumea a treia (economii emergente).

Existența unor asemenea diviziuni nu mai corespunde realității, deoarece "lumea a doua" arată acum diferit după căderea comunismului și generează o mare parte din PIB-ul mondial, iar state din fostele lumi a doua și a treia ar putea să se includă în lumea întâi.

Competiția dintre capitalism și socialism ca sisteme de organizare politică și economică a fost câștigată de capitalismul global, care a alimentat globalismul. Întrebarea care se pune este: Ce urmează? Spre ce va evolua lumea? Care sistem va fi adoptat dacă se exclude dominația unui sistem asupra celuilalt sau modelul SUA ori modelul Chinei?

Prezuntivele răspunsuri nu pot fi găsite decât în analiza globalizării, adică a balanței totale a acesteia cu efectele sale pozitive și negative.

Globalizarea¹ este un proces dinamic cu multiple valențe politice, istorice, culturale și sociale și care determină în diversitatea componentelor sale de manifestare confruntarea de valori, principii și identități culturale naționale diferite și adâncește și interconectează la scară globală relațiile din toate componentele vieții sociale contemporane, în scopul creșterii nivelului de trai în întreaga lume prin folosirea în comun a patrimoniului umanității.

Globalizarea este subiectul unor controverse² și comportă în continuare dezbateri pe tema atât a rezultatelor benefice, cât și a celor nefavorabile.

Cine pierde și cine câștigă din globalizare? Care sunt limitele noii politici globale? Ce se va întâmpla cu puterea statală? Cum va putea fi democratizată globalizarea? Sunt întrebări care nu pot fi excluse din analiza balanței globalizării.

Globalizarea este promotoarea unor mari succese în lume, care generează motive de speranță în aceasta.

Globalizarea economică și în special vectorul financiar al acesteia a determinat dezvoltarea pieței capitalului și a stimulat cooperarea și concurența financiară internațională, cu consecința creșterii economice globale.

Economiile naționale s-au deschis și a crescut mobilitatea mărfurilor, serviciilor, capitalului și a muncii, dar și a noilor tehnologii.

Competiția între țări a crescut, a fost atras mai mult capital străin și tehnologii productive, cu consecința unor mai mari dezvoltări a economiilor statelor.

Liberul schimb, competitivitatea, și mai buna alocare a resurselor au dinamizat economia mondială, cu consecința producerii de efecte benefice și în alte segmente sociale globale, datorită resurselor obținute din activitatea economică.

Au fost promovate proiecte cu finanțare internațională în domeniul educației, sănătății, culturii, combaterii criminalității, etc.

Beneficiile aduse de globalizare sunt evidente, iar lumea contemporană pe ansamblu este în ascensiune în ciuda turbulențelor generate de crizele economice și financiare.

Globalizarea are și eșecuri și potestatarii acesteia sunt foarte virulenți din acest motiv.

Ei susțin că globalizarea are reguli de guvernare nedrepte, că favorizează țările industriale avansate, că afectează suveranitatea.

Globalizarea a pus țările cu economii emergente în situații de nesiguranță și de a nu putea face față problemelor sociale privind locurile de muncă, asistența socială, șomajul.

Globalizarea a subminat procesele democratice, iar insituțiile financiare internaționale prezintă elemente de discriminare privind alocarea drepturilor de vot în reprezentativitatea statelor.

¹D. Held, A. McGrew, D. Goldblatt, J. Perraton, *Transformări globale. Politică, economie și cultură*, Ed. Polirom, Iași, 2004, p. 26; J.E. Stiglitz, *Globalizarea*, Ed. Economică, București, 2005, p.37; V. Stănescu, *Globalizarea, spre o nouă treaptă de civilizație*, Ed. Eikon, Cluj-Napoca, 2008, p. 444; I. Bari, *Globalizarea economiei*, Ed. Economică, București, 2005, p. 27; G. de la Dehesa, *Învingători și învinși în globalizare*, Ed. Historia, București, 2007, p. 9; C. Munteanu, A. Horobăț, *Finanțe transnaționale*, Ed. AllBeck, București, 2003, p.53.

²J.E. Stiglitz, *op.cit.*, 2005, p.30; D. Held, A. McGrew, D. Goldblatt, J. Perraton, *op.cit.*, 2005, p.34.

În sfârșit, globalizarea crește posibilitatea riscului crizelor³ economico-financiare prin mobilizarea capitalurilor și a competiției pe piața globală, care poate facilita transmiterea distorsiunilor și a șocurilor de pe această piață cu consecința contagiunii crizelor.

Globalizarea nu este cauza tuturor relelor și cu toate acestea balanța totală a globalizării este pozitivă⁴. Ea este marea provocare a secolului XXI și poate aduce lumea într-un parteneriat global între oameni și națiuni, în beneficiul tuturor.

2. Paradoxul globalizării sau cum și în ce proporție pot coexista în același timp globalizarea, democrația și statul națiune

Paradoxul⁵ globalizării îl constituie coexistența trilemei formată din globalizare, democrație și statul națiune pe fondul unei compatibilizări între guvernanta și politica economică, în care globalizarea politică presupune construcția și instituționalizarea unei democrații mondiale.

Din această trilemă specială trebuie să fie alese două opțiuni deoarece: democrația are caracter limitat și globalizarea poate înainta, iar autodeterminarea națională puternică poate continua; cadrul și adâncirea globalizării sunt limitate pentru a permite cultivarea democrației în statele respective; democrația va trebui să fie globalizată în detrimentul limitării suveranității naționale.

Ideile avansate⁶ privind combinarea acestora sunt diverse.

Ar fi de preferat să fie consolidate globalizarea și democrația în condițiile în care globalizarea ar fi participativă și ar exista o democrație autentică și nu o supremație și dominație a elitelor globale.

La fel de bine ar putea fi prioritizate democrația și statul-națiune.

Nu este exclusă nicio combinație imperfectă a celor trei elemente prin prelucrarea parțială a acestora în diferite cote.

Ca o concluzie a ideilor mai înainte enunțate s-a afirmat că este posibil ca globalizarea să avanseze, democrația să se extindă și să se instituționalizeze la nivel global, iar statele-națiune să continue să existe cu prerogative reduse și o suveranitate limitată.

Realizarea unor asemenea proiecții este greu de atins în condițiile în care lumea este divizată în aproape 200 de state și peste 70 de entități teritoriale dependente.

Progresul globalizării poate fi susținut de procesele de integrare regională.

Democrația globală ar putea fi mai ușor urmărită și susținută în cadrul asociațiilor de state și economii rezultate din procesele integrative.

Economiile naționale vor trebui să fie tot mai puțin naționale și vor funcționa ca părți mai puțin suverane ale unei uniuni regionale cât și globale.

³Gh. Piperea, *Insolvența: legea, regulile, realitatea*, Ed. Wolters Kluwer, 2008, p.772.

⁴J.E. Stiglitz, *op.cit.*, 2005, p. 30, G. W. Kolodko, *Încotro se îndreaptă lumea. Economia politică a viitorului*, Ed. Polirom, Iași, 2015, p.76.

⁵G. W. Kolodko, *Încotro se îndreaptă lumea. Economia politică a viitorului*, Ed. Polirom, Iași, 2015, p.90, preluare din Dani Rodrik, *The Globalization Paradox. Democracy and the Future of the World Economy*, New York și Londra, WW Norton 2011, pp.200 și următoarele.

⁶G. W. Kolodko, *op.cit.*, 2015, p. 91.

Uniunea Europeană, care integrează 28 de economii și care deține 7,2% din populația globului și generează 20% din producția mondială reprezintă un model de integrare spre globalizare.

3. Globalizarea - succes al istoriei

Globalizarea nu se va opri niciodată, chiar dacă va avea încetiniri de ritm. Ea a făcut și va face mult bine omenirii.

Globalizarea este în general benefică pentru omenire și pozitivă în ansamblul său.

Globalizarea va evolua în contextul intereselor economice și politice globale și pe fondul confruntării sistemelor dintre piața liberă și capitalismul de stat⁷.

Globalizarea este un succes al istoriei.

II. GRUPURILE DE SOCIETĂȚI ȘI INSOLVENȚA TRANSFRONTALIERĂ

1. Ce sunt grupurile de societăți?

Afacerile pot fi organizate de către profesioniști la nivel individual sau colectiv.

Profesioniștii pot fi persoanele fizice, persoanele juridice sau entitățile fără personalitate juridică organizatoare și exploatatoare a unei întreprinderi.

Unele afaceri, prin complexitatea și volumul lor necesită organizarea și desfășurarea într-o structură de grup⁸, fără ca grupul să devină persoană juridică.

Grupul de societăți este o realitate economică⁹ prin care diferiți participanți la mediul de afaceri își concentrează și coordonează acțiunile pentru realizarea unor scopuri comune.

În legislația noastră, grupul de societăți nu are o reglementare juridică de fond, dar în anumite domenii are o conturare juridică specială.

Grupul de societăți este reglementat specific în art. 5, pct. 35 din Legea nr.84/2014 privind procedurile de prevenire a insolvenței și de insolvență în care se dispune că ”grup de societăți înseamnă două sau mai multe societăți interconectate prin contrl și (sau) deținerea participațiilor calificate”.

Delimitarea grupului de societăți este făcută prin controlul și participația calificată luate, după caz, împreună sau separat.

Participația calificată constă în fracțiunea de capital compusă între 20% și 50% pe care o persoană o deține în altă societate¹⁰.

Controlul constă în capacitatea pe care o are o persoană asupra unei societăți de a determina sau influența în mod dominant, direct sau indirect politica financiară și operațională a unei societăți sau deciziile la nivelul organelor societare¹¹.

⁷G. W. Kolodko, *op.cit.*, 2015, p. 97.

⁸C. Gheorghe, *Drept comercial*, Ed. C.H. Beck, București, 2013, p. 638.

⁹Ph. Merle, *Droit Commercial*, Societes Commerciales 15^e, Dalloz, Paris, 2011, p.809.

¹⁰ Art. 5, pct. 41 din Legea nr.85/2014 privind procedurile de prevenire a insolvenței și de insolvență

¹¹ Art. 5, pct. 9 din Legea nr.85/2014

Grupul de societăți este în regimul insolvenței un ansamblu de societăți care au personalitate juridică distinctă și care sunt interconectate economic și juridic prin controlul și (sau) participația calificată deținută de o anumită persoană¹².

Activitatea economică a grupului de societăți se poate desfășura în condițiile pieței libere atât în limitele de jurisdicție ale statului unde își au sediul entitățile care-l compun dar și transfrontalier.

Grupurile de societăți pot fi subiect al unei proceduri de insolvență transfrontalieră, cu atât mai mult cu cât economia este globalizată.

2. Insolvența transfrontalieră

Insolvența transfrontalieră¹³ este procedura de insolvență în care există un element de extraneitate.

Elementul de extraneitate într-o procedură de insolvență poate fi dat de o procedură de insolvență străină ori în cazul unei proceduri române de insolvență ori a unor asemenea proceduri concomitente privind pe membrii aceluiași grup de interes economic.

Raporturile juridice cu element de extraneitate comportă un sistem de norme specifice care să asigure un tratament juridic adecvat.

Instanța română și reprezentantul român și instanța străină și reprezentantul străin cooperează în cadrul insolvenței transfrontaliere atunci când procedura străină și procedura română de insolvență se referă la două sau mai multe societăți care fac parte dintr-un grup de societăți.

III. COORDONAREA PROCEDURII INSOLVENȚEI GRUPURILOR DE SOCIETĂȚI ÎN CADRUL INSOLVENȚEI TRANSFRONTALIERE

1. Cooperarea dintre reprezentantul român și reprezentantul străin

Reprezentantul român¹⁴ este practicianul în insolvență care a fost desemnat ca administrator sau lichidator ori administrator concordatar în cadrul unei proceduri române de insolvență sau de prevenire a insolvenței.

Reprezentantul străin¹⁵ este persoana fizică sau juridică, incluzând persoanele desemnate cu titlu provizoriu, autorizate în cadrul unei proceduri străine să administreze reorganizarea sau lichidarea bunurilor și a activității debitorului sau să acționeze ca reprezentant al unei proceduri străine.

Reprezentantul român și reprezentantul străin vor coopera¹⁶ atât prin intermediul mijloacelor prevăzute la art. 297-299 din Legea nr.85/2014 cât și prin cele prevăzute în art. 306 din aceeași lege.

¹²R. Bufan și alții, *Tratat practic de insolvență*, Ed. Hamangiu, București, 2013, p.836.

¹³R. Bufan și alții, *Tratat practic de insolvență*, Ed. Hamangiu, București, 2013, p.924.

¹⁴ Art. 5, pct.55 din Legea nr.85/2014

¹⁵ Art. 5, pct.56 din Legea nr.85/2014

¹⁶S.D. Cărpănuș, M.A. Hotca, V. Nemeș, *Codul insolvenței comentat*, Ed. Universul Juridic, București, 2014, p. 611.

Reprezentantul român este abilitat să comunice în mod direct cu instanțele și reprezentanții străini¹⁷.

În exercitarea atribuțiilor și sub supravegherea instanței, reprezentantul român va putea să folosească următoarele mijloace¹⁸: comunicarea directă de informații și acte procedurale aferente; sprijinirea propunerii negocierii și punerii în aplicare a unui plan comun de reorganizare prin acționarea în mod coordonat cu reprezentantul străin; încheierea unui acord de insolvență transfrontalieră cu reprezentantul străin.

În cadrul procedurii române de insolvență a unuia dintre membrii grupului de societăți, reprezentantul străin are dreptul¹⁹ de la data recunoașterii procedurii străine la următoarele: dreptul de a fi audiat în adunările creditorilor; dreptul de a participa la adunările creditorilor; dreptul de a propune un plan de reorganizare; dreptul de a solicita orice măsuri procedurale pe care le-ar putea solicita reprezentantului român.

2. Cooperarea dintre instanțele românești și instanțele și reprezentanții străini

Instanțele românești și instanțele și reprezentanții străini trebuie să coopereze²⁰ într-o măsură cât mai extinsă în probleme privind solicitarea de asistență în România, selectarea de asistență într-un stat străin în legătură cu o procedură română de insolvență, desfășurarea concomitentă a unei proceduri române de insolvență și a unei proceduri străine referitoare la membrii unui grup de societăți, solicitarea unor creditori dintr-un stat străin de a deschide sau a participa la o procedură deschisă de insolvență în România.

În afara comunicării, solicitării de informații ori de asistență, instanțele românești vor coopera cu instanțele și reprezentanții străini și prin următoarele mijloace²¹: coordonarea administrării și supravegherii bunurilor și a activităților; coordonarea desfășurării ședințelor de judecată, inclusiv prin posibilitatea stabilirii unor ședințe comune; coordonarea aprobării și punerii în aplicare a planului de reorganizare; comunicarea de informații sau acte procedurale privind procedura română de insolvență a unuia dintre membrii grupului de societăți; posibilitatea aprobării unui acord de insolvență transfrontalieră având ca obiect coordonarea procedurilor de insolvență; posibilitatea desemnării unui preprezentant comun în procedura de insolvență.

Cooperarea dintre instanțele românești și instanțele și reprezentanții străini nu trebuie să aducă atingere independenței și imparțialității puterii judecătorești și nici drepturilor și intereselor legitime ale participanților la procedura insolvenței.

3. Acordul de insolvență transfrontalieră

¹⁷ Art. 298 din Legea nr.85/2014

¹⁸ Art. 306 din Legea nr.85/2014

¹⁹ Art. 307 din Legea nr. 85/2014

²⁰ Art. 297 raportat la art. 274 din legea nr.85/2014

²¹ Art. 308 din Legea nr. 85/2014

Reprezentantul român va putea încheia cu reprezentantul străin un acord de insolvență²² transfrontalieră.

Încheierea acordului de insolvență transfrontalieră trebuie să aibă aprobarea prealabilă a adunării creditorilor și trebuie să respecte condițiile prevăzute de procedura străină.

Acordul de insolvență transfrontalieră va putea să cuprindă²³: alocarea responsabilităților; desemnarea unuia dintre reprezentanți în calitate de reprezentant coordonator; modalitatea de administrare și supraveghere a membrilor grupului de societăți; administrarea și supravegherea desfășurării activităților curente a membrilor grupului; finanțările acordate sau care vor fi acordate ulterior deschiderii procedurii; modalitățile de administrare, conservare sau valorificare a bunurilor; fixarea corelată a datelor ședințelor adunării creditorilor; tratamentul creanțelor intragrup.

BIBLIOGRAFIE

- Bari, I.**, *Globalizarea economiei*, Ed. Economică, București, 2005;
- Bufan, R. și alții**, *Tratat practic de insolvență*, Ed. Hamangiu, București, 2013
- Cărpenu, S.D., Hotca, M.A., Nemeș, V.**, *Codul insolvenței comentat*, Ed. Universul Juridic, București, 2014;
- G. de la Dehesa**, *Învingători și învinși în globalizare*, Ed. Historia, București, 2007;
- Gheorghe, C.**, *Drept comercial*, Ed. C.H. Beck, București, 2013, p. 638.
- Held, D., McGrew, A., Goldblatt, D., Perraton, J.**, *Transformări globale. Politică, economie și cultură*, Ed. Polirom, Iași, 2004;
- Kolodko, G. W.**, *Încotro se îndreaptă lumea. Economia politică a viitorului*, Ed. Polirom, Iași, 2015;
- Merle, Ph.**, *Droit Commercial*, Societes Commerciale 15°, Dalloz, Paris, 2011, p.809.
- Munteanu, C., Horobăț, A.**, *Finanțe transnaționale*, Ed. AllBeck, București, 2003;
- Piperea, Gh.**, *Insolvența: legea, regulile, realitatea*, Ed. Wolters Kluwer, 2008;
- Rodrik, Dani**, *The Globalization Paradox. Democracy and the Future of the World Economy*, New York și Londra, WW Norton 2011;
- Stănescu, V.**, *Globalizarea, spre o nouă treaptă de civilizație*, Ed. Eikon, Cluj-Napoca, 2008, p. 444;
- Stiglitz, J.E.**, *Globalizarea*, Ed. Economică, București, 2005;
- *** **Legea nr.85/2014** privind procedurile de prevenire a insolvenței și de insolvență

²² Art. 310 din Legea nr.85/2014

²³ Art. 310 din Legea nr.85/2014